

Amputatie van het been

www.nwz.nl

Inhoud

Wat is een amputatie van het been?	3
Redenen voor operatie	3
Uw voorbereiding op de operatie	3
Opname	5
Herstel	6
Complicaties	6
Controleafspraak	7
Uw vragen	7
Tot slot	7

U heeft ernstige schade aan het weefsel van uw been, waardoor een amputatie noodzakelijk is. In deze brochure leest u wat een amputatie is en hoe deze in zijn werk gaat.

■ **Wat is een amputatie van het been?**

Een amputatie van het been is het afzetten van een deel van het been wegens ernstig weefselschade. Het afzetten is noodzakelijk omdat u anders ernstige gezondheidsproblemen krijgt, zoals een levensbedreigende infectie of een kwaadaardige gezwel.

■ **Redenen voor operatie**

Redenen om tot amputatie over te gaan zijn:

- ernstige bloedvatproblemen. Wanneer er geen of onvoldoende bloed naar uw been stroomt, raakt uw weefsel (spieren, huid en onderhuids weefsel) beschadigd. Als het niet lukt om de bloeddoorstroming met een vaatoperatie te herstellen, is de kans op een infectie erg groot. Zeker wanneer u ook nog diabetes mellitus (= suikerziekte) heeft. Zo'n infectie is op den duur levensbedreigend. Amputatie is dan de enige oplossing
- ondraaglijke pijnklachten door ernstige zenuw- of vaatschade
- ernstige verwondingen door een ongeval of oorlogsgeweld. Deze kunnen een amputatie noodzakelijk maken om uw leven te redden
- kwaadaardig gezwel

■ **Uw voorbereiding op de operatie**

Tenzij er sprake is van een noodsituatie zoals na een ongeval, bespreekt de vaatchirurg altijd met u tot hoever uw been wordt geamputeerd. De plaats van de amputatie wordt bepaald door:

- de plek van de weefselschade en
- de gewenste lengte van de stomp voor toekomstig dagelijkse activiteiten. Zo kan bij een ernstige infectie van de voet de amputatie niet ter hoogte van de voet of enkel zijn, maar een handbreedte onder de knie. Alleen dan kunt u namelijk een goede stabiele prothese krijgen

Bij voorkeur krijgt u een gesprek met de revalidatiearts (in opleiding) waarbij uw huidige en toekomstige mogelijkheden in functioneren in kaart worden gebracht. Ook worden de revalidatiemogelijkheden dan besproken en toegelicht.

Een amputatie is een ingrijpende gebeurtenis. Mocht u behoefte voelen om over de situatie te praten dan kunt u hierover spreken met de verpleegkundig specialist vaatchirurgie, een medisch maatschappelijk werker of een geestelijk verzorger. U kunt dit aangeven bij de verpleegkundige.

Opnameplein

Een amputatie van het been is altijd onder regionale of algehele anesthesie (narcose of ruggenprik). Daarom krijgt u voor de voorbereiding op de operatie een afspraak op het opnameplein. U heeft tijdens deze afspraak met diverse zorgverleners een gesprek zoals de apothekersassistent, anesthesioloog en verpleegkundige. Als u bloedverdunders gebruikt, heeft u ook een gesprek met een stollingsdeskundige. U vindt het opnameplein op locatie Alkmaar bij de hoofdingang, huisnummer 068. U ontvangt een brief over de datum van uw afspraak op het opnameplein en hoe u zich op deze afspraak moet voorbereiden.

Operatiedatum

U hoort van de medewerker van de planning:

- op welke datum u wordt geopereerd
- op welk tijdstip u in het ziekenhuis wordt verwacht
- vanaf welk tijdstip u niet meer mag eten en drinken

Folder en filmpje

Meer informatie vindt u in de brochure 'Goed voorbereid op uw operatie'. Hierin staat onder andere wat u moet doen om u goed voor te bereiden op uw operatie. U krijgt deze brochure mee tijdens uw afspraak op het opnameplein. U kunt op onze website www.nwz.nl/operatie ook een filmpje over de voorbereiding op de operatie bekijken. U ziet alleen wat u bewust op de operatieafdeling meemaakt.

Meer informatie hierover vindt u in de folder 'Anesthesie en operatieafdeling', die u tijdens het voorbereidend gesprek met de anesthesioloog heeft gekregen.

■ Opname

U wordt opgenomen op de verpleegafdeling vaatchirurgie. Wilt u als voorbereiding de folder 'Opname, goed voorbereid naar het ziekenhuis' lezen?

Tijdens de operatie

De vaatchirurg bespreekt met u hoe de operatie wordt uitgevoerd. In het algemeen sluit de chirurg de wond na de operatie. Maar bij ernstige infecties wordt de wond pas na een paar dagen gesloten, als de infectieverschijnselen onder controle zijn. De operatie duurt ongeveer een uur.

Na de operatie

Afhankelijk van de plaats van de beenamputatie, krijgt u na de operatie een gipsspalk of een stompverband. Zo krijgt u bij een onderbeenamputatie een gipsspalk, deze wordt na 5 dagen op de gipskamer vervangen door een kunststof afneembare spalk. Bij een bovenbeenamputatie krijgt u een stompverband, dit wordt dagelijks vervangen op de afdeling. Het verbinden van de stomp kan in het begin pijnlijk zijn, dit vermindert na verloop van tijd.

Het is belangrijk dat u zo snel als mogelijk na de operatie weer het bed uitkomt, om onder andere trombose en doorliggen te voorkomen. De verpleegkundige en de fysiotherapeut zullen u hierbij begeleiden. In de loop van de eerste dagen wordt het uit bed komen langzaam uitgebreid. Door de verandering in balans van het lichaam is het gevaar op glijden/vallen in het begin groter. Daarom adviseren wij u om kort na de operatie alleen onder begeleiding van een verpleegkundige het bed in en uit te gaan.

Voor het uit bed komen en goed op het niet-geopereerde been te staan is een goede, stevige schoen noodzakelijk. Dit om voldoende steun te geven en te voorkomen dat u uitglijdt door alleen op een sok te staan. Bij amputatie van het onderbeen wordt aangeraden om het onderbeen met een zogenaamde beenlade

te ondersteunen in de (rol)stoel. Afhankelijk van uw situatie wordt uw revalidatie na ontslag uit het ziekenhuis voortgezet in een verzorgings- of verpleeghuis of een revalidatiecentrum. Ook is het soms mogelijk om poliklinisch te revalideren vanuit uw thuissituatie.

■ Herstel

De periode na de operatie richt zich op herstel van de wond en ontwikkeling van de kracht en beweeglijkheid van de rest van uw been. U krijgt daarbij begeleiding van een revalidatiearts(in opleiding), een fysiotherapeut en/of een ergotherapeut. De revalidatiearts inventariseert:

- uw huidige situatie en functioneren
- welke voorzieningen er op korte termijn en in de toekomst geregeld moeten worden en
- bespreekt met u de (on)mogelijkheden ten aanzien van een prothesevoorziening

De mogelijkheden hangen af van uw lichamelijke conditie, eventuele andere ziektes of gebreken, de hoogte van de amputatie en de conditie van de stomp. Meer informatie over beenprothese vindt u op de site van de Landelijke Vereniging van Geamputeerden: www.lvvg.nl

■ Complicaties

De operatie en de periode erna verlopen meestal zonder problemen. In een enkel geval treden er complicaties op:

- zoals bij elke operatie is er een kleine kans op trombose en longontsteking
- de kans op een nabloeding is bij een amputatie wat groter dan bij de meeste operaties, omdat het wondoppervlak groot is
- de kans op infectie is wat groter dan bij de meeste operaties als het been geen goede bloedvoorziening heeft of als een infectie de reden is voor de operatie
- een enkele keer besluit de chirurg om tijdens de operatie meer te amputeren dan vooraf was afgesproken. Het is namelijk niet altijd mogelijk om van buitenaf de mate van weefselschade helemaal goed in te schatten. Tijdens de operatie blijkt dan het beschadigde gebied groter te zijn dan aanvanke-

lijk gedacht werd

- soms blijkt na de operatie dat er te weinig weefsel is geamputeerd. Hierdoor wil de wond niet genezen. In dat geval is een nieuwe operatie nodig

Bijkomende verschijnselen

Fantoomgevoelens en fantoompijn zijn prikkels die de bij de amputatie doorsneden zenuwen blijven doorgeven naar de hersenen, waardoor het lijkt alsof uw geamputeerde been er nog is. Uw been voelt vreemd aan of doet pijn. Medicijnen kunnen deze verschijnselen verminderen.

■ Controleafspraak

Er wordt altijd een controleafspraak gemaakt bij de chirurg. Veelal kunt u bij de huisarts de hechtingen laten verwijderen. Hiervoor maakt u dan zelf een afspraak.

■ Uw vragen

Wanneer u na het lezen van deze folder nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met de medewerkers van de polikliniek chirurgie, huisnummer 039. Zij zijn op werkdagen van 8:30 tot 16:30 uur te bereiken op telefoonnummer 072 - 548 2400.

■ Tot slot

De brochure geeft algemene voorlichting. Door bijzondere omstandigheden kan de gang van zaken veranderen. Dit zal altijd door uw behandelend arts kenbaar gemaakt worden.

Wij wensen u een spoedig herstel toe!

Noordwest Ziekenhuisgroep

Postbus 501

1800 AM Alkmaar

www.nwz.nl

tel 072 - 548 4444

Colofon

Redactie chirurgie
 communicatie

Druk Ricoh

Bestelnummer 119233

Op alle onderzoeken en behandelingen van Noordwest Ziekenhuisgroep zijn de algemene voorwaarden van Noordwest Ziekenhuisgroep van toepassing, zie www.nwz.nl